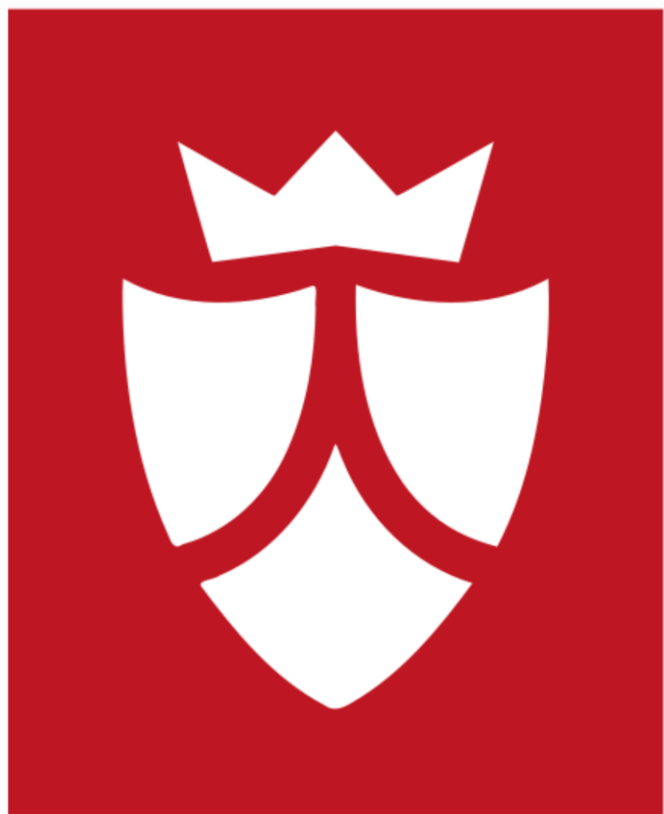

WSPÓLNE
DZIEDZICTWO
WSPÓLNE
PASJE

ORGANIZATOR

**POSPOLITE
RUSZENIE**

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności
– Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
na lata 2021–2030

**NOWE
FIO**

PLAN SPOTKANIA

DZIEŃ PIERWSZY

- **Część pierwsza**
 - O projekcie „Wspólne dziedzictwo – wspólne pasje”
 - Opowieść o bitwie chocimskiej
- **Część druga**
 - Rozgrywki w grę planszową i fabularną
- **Część trzecia**
 - Spacer interpretacyjny

DZIEŃ DRUGI

- Warsztaty interpretacji dziedzictwa

POSPOLITE RUSZENIE

STOWARZYSZENIE

Największy w Polsce
projekt edukacyjny
wykorzystujący metodę
larp, w którym wzięło
udział 1100 uczniów
(Projekt Demokracja, 2012)

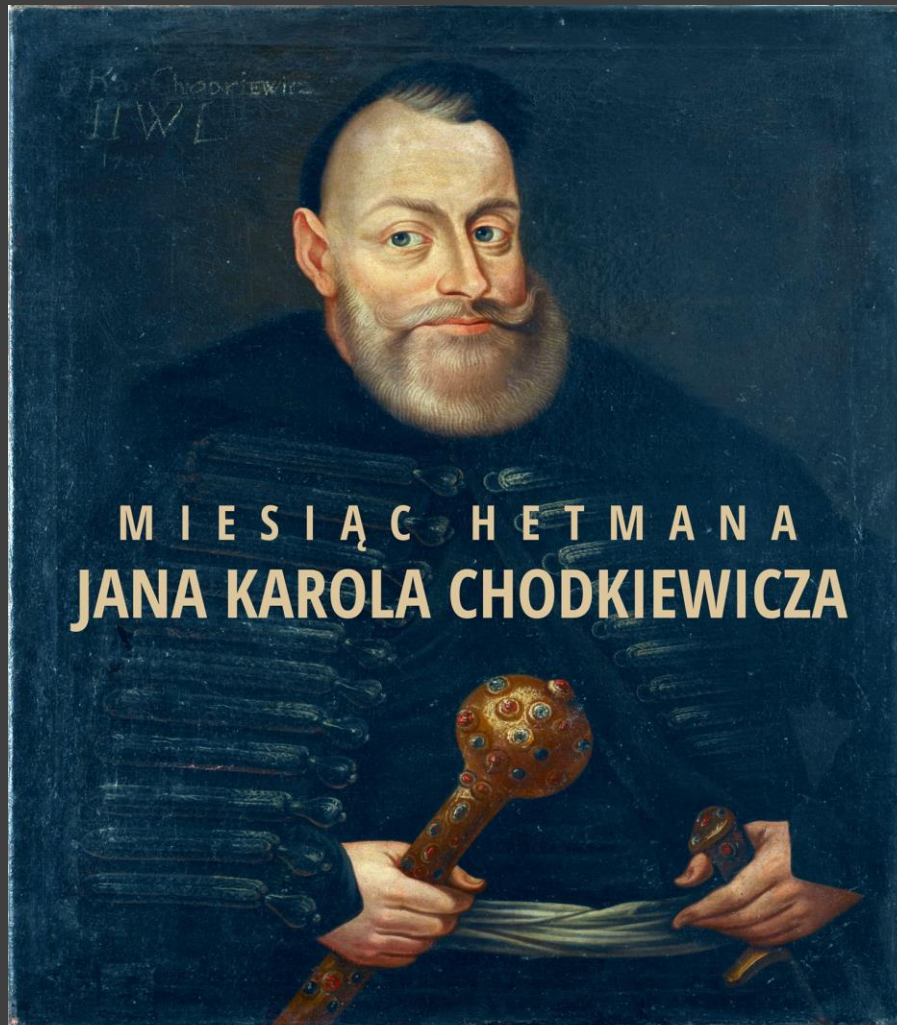
Inscenizacja poselstwa
polskiego króla do władcy
hiszpańskiego w Lermie,
2019 rok

Organizacja
kompleksowego Projektu
Żółkiewski – obchodów
400-lecia śmierci hetmana.

Wydanie gry
planszowej
*Chocim. Potęga
husarii* w polskiej i
ukraińskiej wersji
językowej

MIESIĄC HETMANA
JANA KAROLA CHODKIEWICZA

#WładajSłowemJakChodkiewicz

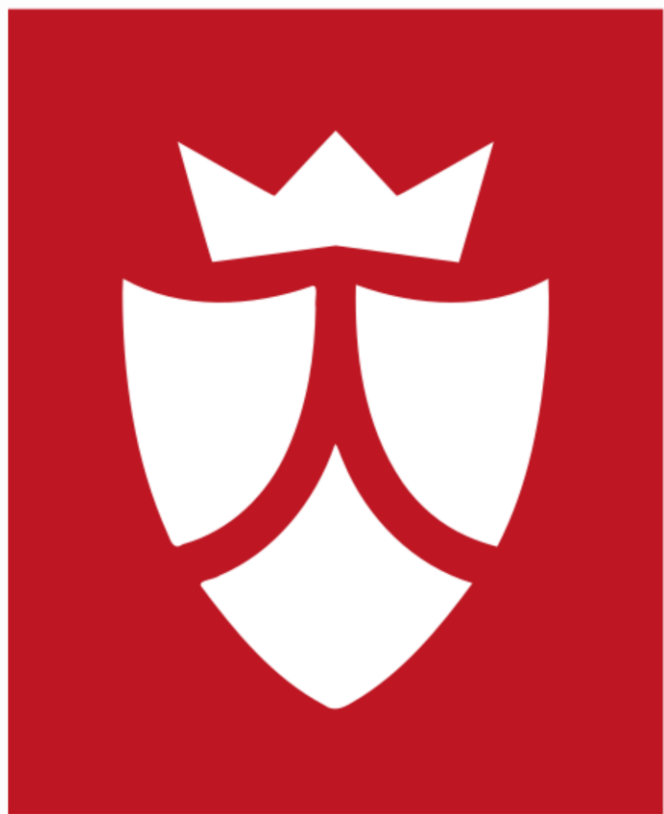
Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY
OJCZYSTY - DODAJ
DO ULUBIENYCH

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w ramach programu Narodowego Centrum Kultury „Ojczyści – dodaj do ulubionych 2021”

24 września
400. rocznica
śmierci
Chodkiewicza

WSPÓLNE
DZIEDZICTWO
WSPÓLNE
PASJE

PROGRAM NOWE FIO

Cel główny Programu NOWEFIO

Zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne przez poprawę samoorganizacji społecznej, wzrost znaczenia sektora obywatelskiego w życiu publicznym oraz wzmocnienie instytucjonalne sektora obywatelskiego w Polsce.

Priorytet 2 Organizacje obywatelskie na rzecz dobra wspólnego

W ramach priorytetu wspieramy aktywność społeczną na rzecz dobra wspólnego obywateli działających w strukturach organizacji obywatelskich.

Projekty powinny pozwolić na zwiększanie aktywności i samoorganizacji obywatelskiej w efekcie przyczyniając się do budowania i powiększania kapitału społecznego (tworzenia więzi społecznych, budowania zaufania, aktywności wolontariackiej w organizacjach obywatelskich).

ZAŁOŻENIA

Myślą przewodnią projektu jest idea, że **aktywizacja lokalnej społeczności powinna polegać na integracji wokół wspólnej pasji**. Z wieloletniego doświadczenia naszego Stowarzyszenia wynika, że pasją o szczególnym potencjale aktywizującym jest **lokalne dziedzictwo kulturowe**.

Stowarzyszenie specjalizuje się w popularyzacji wiedzy dot. okresu I Rzeczypospolitej. Uważamy, że dzieje I RP niosą ze sobą **przesłanie o wartości budowania kompromisów w życiu społecznym oraz o możliwości współpracy pomimo różnic**. Chcemy wykorzystać tę narrację w procesie budowania kapitału społecznego, tj. grup pasjonatów I RP złożonych z Polaków oraz przedstawicieli mniejszości narodowych.

W ramach projektu zamierzamy jako organizacja ekspercka pracować na rzecz wspomnianego kapitału w 11 różnorodnych grupach lokalnych.

Kluczowa dla powodzenia projektu jest GRUPA (15-30 os.), którą tworzą osoby w różnym wieku.

Grupa powinna być w większości STAŁA.

Członkowie grupy powinni chcieć WSPÓŁPRACOWAĆ ze sobą.

TEMATYKA

Projekt realizowany będzie przez trzy lata. Co roku tematem przewodnim będzie inne wydarzenie z historii I RP, którego okrągłą rocznicę będziemy obchodzić. Do każdego z tematów wykorzystane zostaną inne, aktywizujące i pozwalające na pracę grupową metody oraz narzędzia animacji – gry planszowe, gry wieloosobowe, larpy.

2021: 400. rocznica **WSPÓLNEGO ZWYCIĘSTWA** pod Chocimem w 1621 r.,

2022: 450. rocznica śmierci Zygmunta Augusta i wygaśnięcia **WSPÓLNEJ DYNASTII** Jagiellonów w 1572 r.,

2023: 450. rocznica pierwszej **WSPÓLNEJ WOLNEJ ELEKCJI** w 1573 r.

DZIAŁANIA 2021-2023

Co roku uczestnicy wezmą udział w:

- 1. Dwudniowym spotkaniu stacjonarnym** z trenerami składającym się z kilku warsztatów (prezentacja metod i narzędzi + tworzenie własnych gier i zabaw)
- 2. Kilkogodzinnym spotkaniu online** (kilka tygodni po spotkaniu stacjonarnym)
- 3. Spotkaniu online „sieciującym”** (liderzy organizacji)

Możliwe są także dodatkowe konsultacje online, wymiana maili etc.

NGOs

Fundacja Zustricz

Fundacja Tradycji Miast i Wsi

Stowarzyszenie Towarzystwo Szabli i Miecza

Fundacja Armenian Foundation

Fundacja Białoruski Dom

Ponidziańskie Stowarzyszenie Tukidydes

Fundacja Pola Chwały

INSTYTUCJE

Muzeum Kresów w Lubaczowie

Ośrodek Kultury Samorządowej w Żółkiewce

Muzeum Gdańska Oddział Twierdza Wiosłujście

Muzeum Zamek Opalińskich w Sierakowie

Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej

*Bitwa
chocimska –
przykład
nowożytnej
sztuki wojennej*

#WspólneZwycięstwo

Rzeczpospolita Obojga Narodów

SYTUACJA ZA ZYGmunTA III

1587-1632

- Wojny ze Szwecją
- Wojny z Moskwą
- Powstania kozackie
- Najazdy tatarskie
- Wojny z Turcją
- Wojna domowa – rokosz Zebrzydowskiego

PŁONĄCE POGRANICZE

ROK 1620

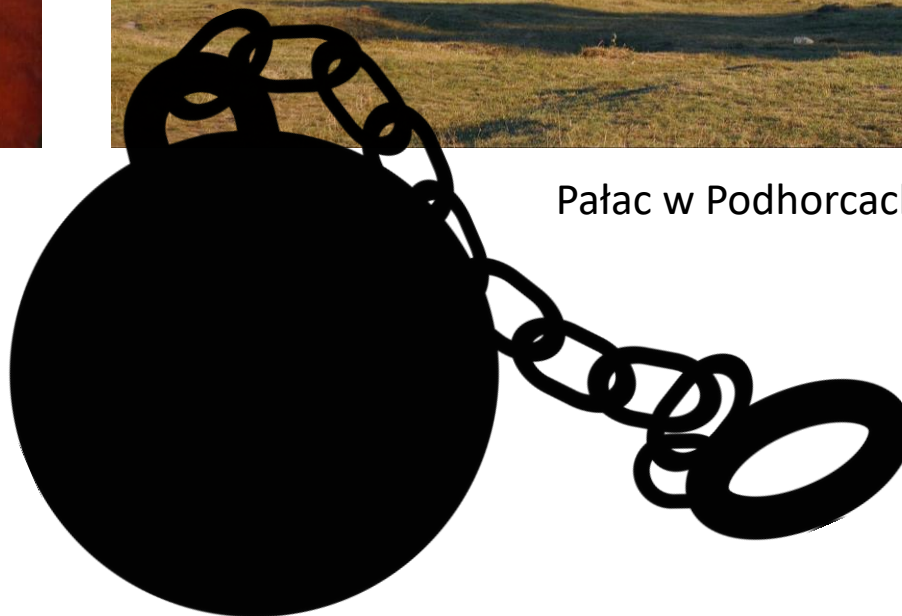
Hetman wielki koronny
Stanisław Żółkiewski
ginie w czasie wyprawy cecorskiej w 1620 roku

Hetman polny koronny
**Stanisław
Koniecpolski**
w niewoli

Pałac w Podhorcach (Ukraina)

ROK 1621

Turecki cel:
Podole
i Mołdawia

Gdzie leży
Chocim?

М. В. Клевер
1909

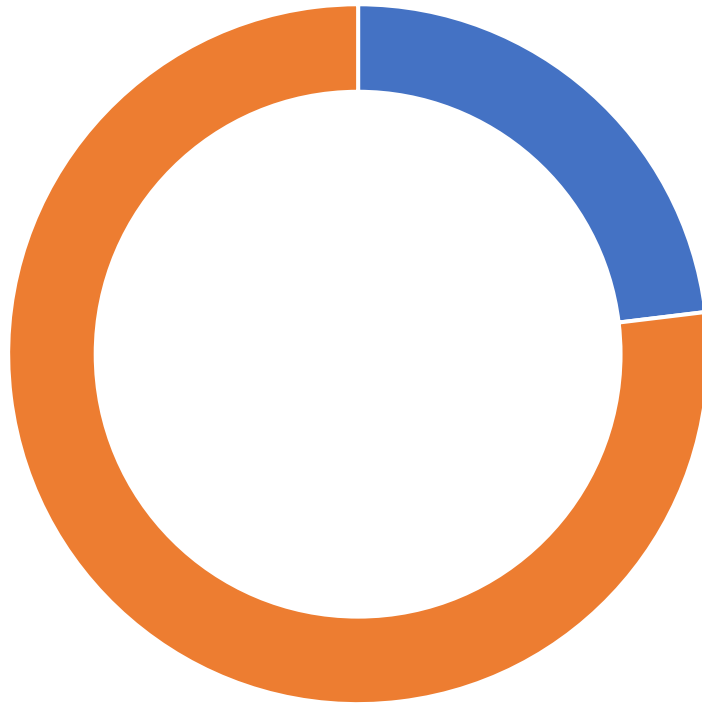

Siły obu stron pod Chocimiem w tys.

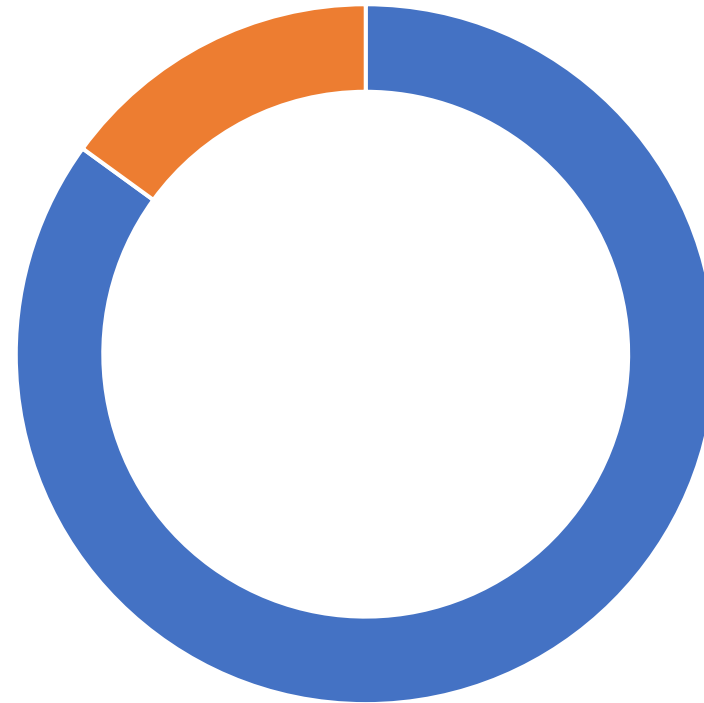
Która armia lepiej przygotowała się do walk o twierdzę?

Armia Rzeczypospolitej

■ Jazda ■ Piechota ■ ■

Armia Osmańska

■ Jazda ■ Piechota ■ ■

Wodzowie

- W Rzeczypospolitej najwyższym urzędem wojskowym był hetman. Urząd ten był dożywotni.
 - Z jakiego języka pochodzi to słowo?
- W XVII wieku funkcjonowało jednocześnie 4 hetmanów, jakich?
- Jakich hetmanów mieliśmy jesienią 1621 roku?
- Który z nich znajdował się pod Chocimiem?

Hetman wielki litewski
Jan Karol Chodkiewicz

4

Wymarsz z obozu:
Rozmieść do 4 z rezerw
na kilka różnych pól.

Ta szabla ich policzy!:
Rozmieść dowolną liczbę z rezerw na
działanie walna bitwa lub kontratak.
Limity działań pozostają w mocy.

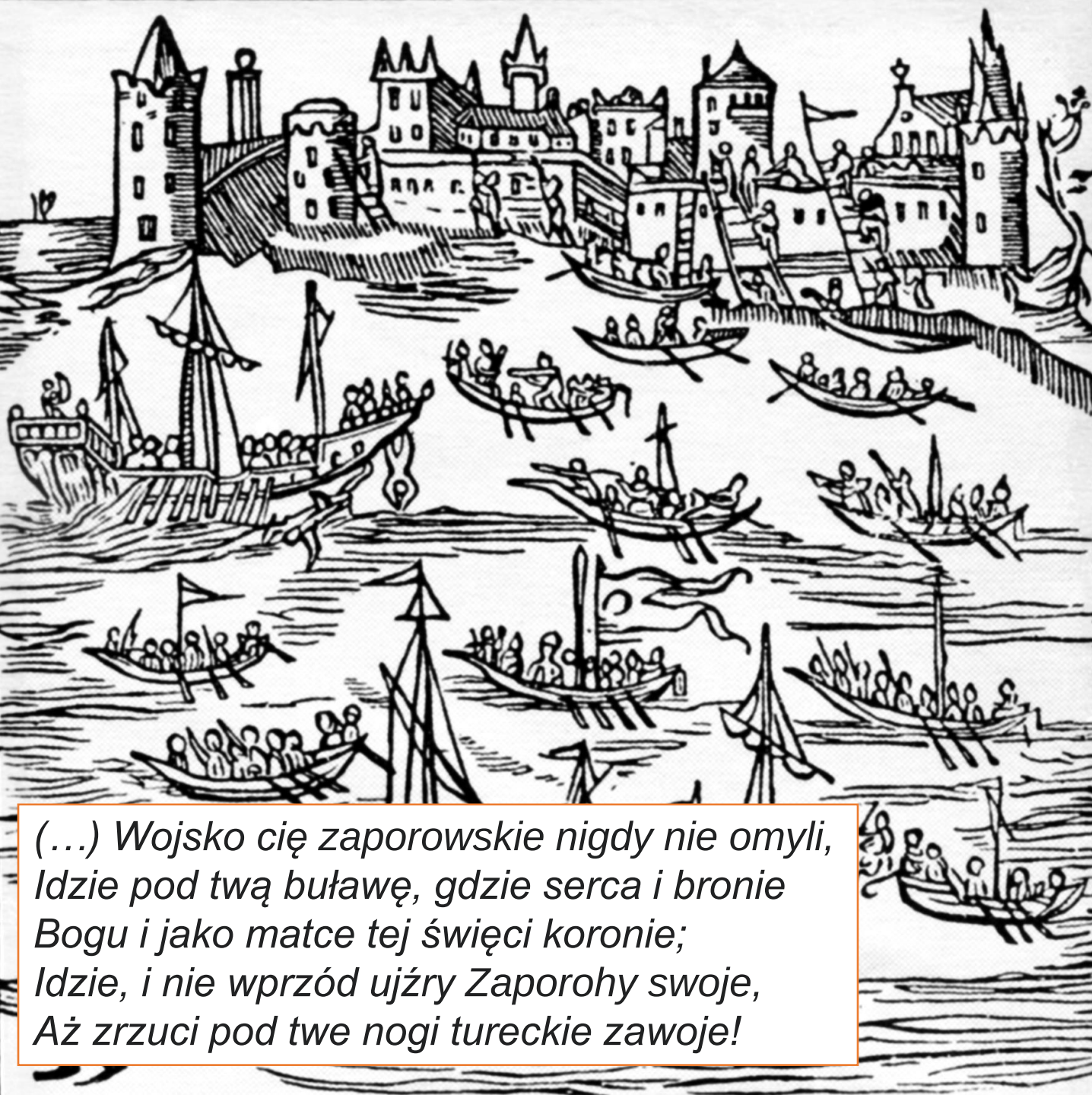
Hetman Jan Karol Chodkiewicz pod Chocimiem

Podczaszy wielki koronny
Stanisław Lubomirski

Królewicz Władysław Waza

(...) Wojsko cię zaporowskie nigdy nie omyli,
Idzie pod twą buławę, gdzie serca i bronie
Bogu i jako matce tej święci koronie;
Idzie, i nie wprzód ujrzy Zaporohy swoje,
Aż zrzuci pod two nogi tureckie zawoje!

Hetman kozacki
Piotr Konaszewicz-Sahajdaczny

3

Bić psubratów:
Rozmieść do 2 na jedno pole
i obniż o 1.

Przekupstwo:
Zmniejsz o 2, podglądnij
na ręce przeciwnika i odrzucić
jedną wybraną .

Sultan Osman II

Podnieście sztandar Proroka!:

Rozmieść dowolną liczbę z rezerw
na działanie walna bitwa lub działanie
szturm. Limity działań pozostają
w mocy.

Podarki dla żołnierzy:

Zmniejsz o 2 i zwiększ o 1,
 o 2 i zwiększ o 2.

Przybycie Turków

- *“Naprzód straż Kozaków zaporoskich postrzegła przednia straż wojska tureckiego; poczęli się i sami Turcy pokazywać po górach z dzidami i z kopiami potężnym harcem, z okrzykiem wielkim na Zaporozżu uderzali, a tym czasem obóz się ich stanowił, tylko pełnej kurzawy okrutnej widać było co działa prowadzono. Bestie juczne, muły, wielbłądy i konie, na których namioty był, proch tem wzruszyły jako dym jaki w oczach; zatem i pół godziny nie wyszło, jako się zabielały trzy góry od namiotów gęstych, jako gdyby owo niespodziewany śnieg spadł: rzecz to była niespodziewana i foremna; tam dopiero znać było cesarza tureckiego i jego magnificencyą”.*

Chan tatarski Dżanibek II Gerej

3

Tatarski manewr:

Przenieś do 4 z jednego działania szturmu na działanie szturmu na innym polu.

Czambuły na zwiadach:

Podglądaj wszystkie na ręce przeciwnika. Wskaż, którą kartę musi odrzucić. W jej miejsce Rzeczpospolita dobiera nową.

Rzeczpospolita

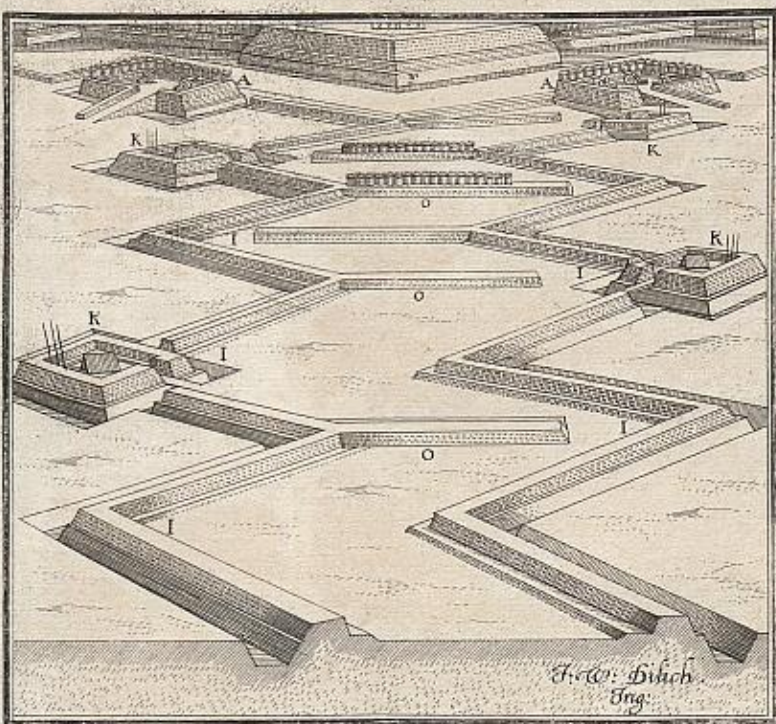
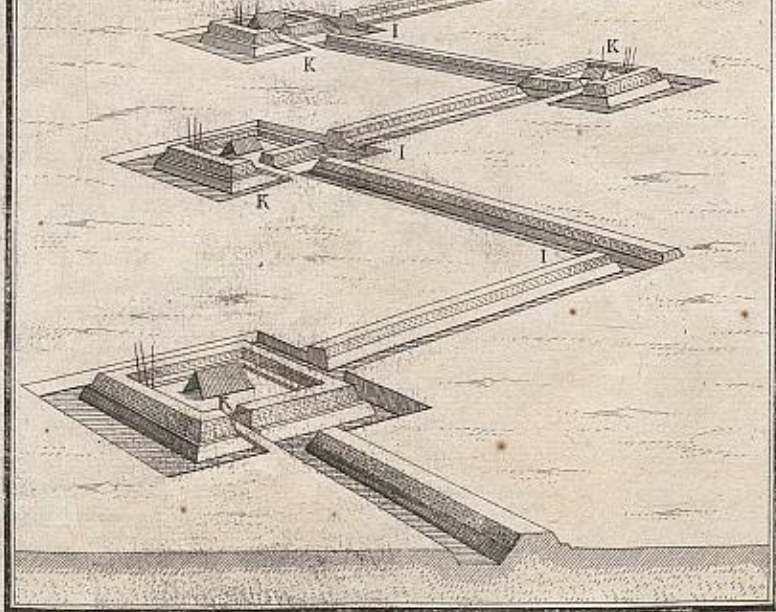

PLAN Wyprawy Chocimskiej 1621.

- A. Zamek Chocimski
- B. Stanowisko Lubomirskiego
- C. Stanowisko Królewica
- D. Stanowisko Chodkiewicza
- E. Szaniec Kochanowskiego
- F. Cerkiew drewniana zajęta przez Dönhofa, potem spalona
- G. Oboz Zaporozcow.
- H. Szaniec Dönhofa
- I. Szaniec Letmunta
- J. Szaniec Wejhera
- K. Most Turecki
- L. Most i szaniec polski
- M. Bateria Turecka
- N. Stanowisko Beglerbeja Djarbeka
- O. Stanowisko Beglerbeja Anatolij.
- P. Stanowisko Janczarów
- Q. Stanowisko Spahow
- R. Stanowisko Sultana
- S. Stanowisko Hospodarow Wołoskiego i Multańskiego.
- T. Stanowisko Chana Tatarskiego
- U. Szyk polski z Wzręcznia
- W. Szyk Turecki z Wzręcznia
- X. Pierwszy Obóz Królewica
- Y. Zagony Tatarskie

- Polacy
- Zaporozcy
- Turcy
- Tatarzy

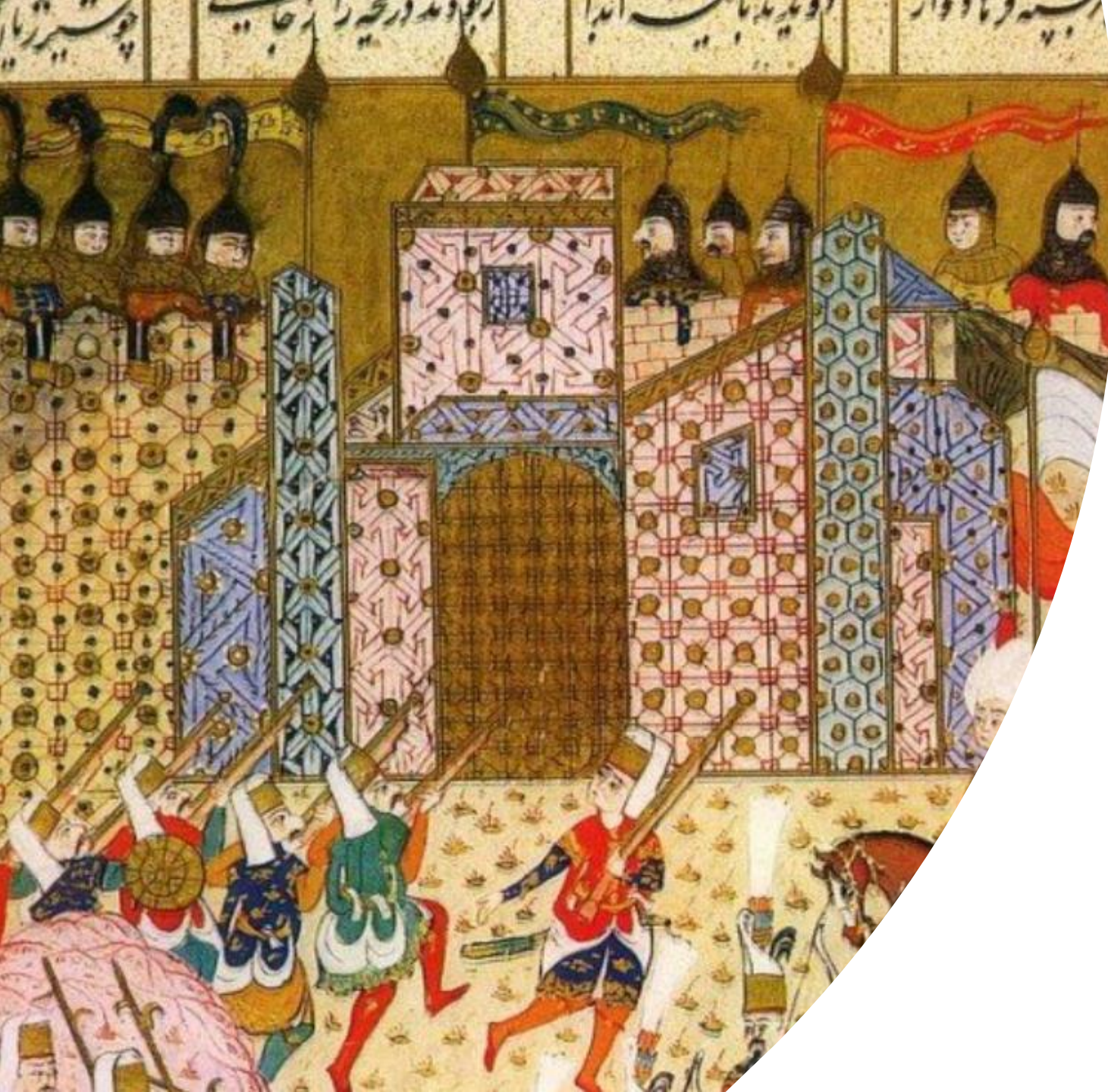

PRACE OBLĘŻNICZE

Znowu szturm i impet wielki Turcy zaczęli w półodwieczerz na tabor kozacki, trwała bez przestanku strzelba i ruszniczna i z dział kilka godzin dobrych; dym tylko w okrutnym okrzyku jako z największych pożarów mgłę w oczach czynił, że jmc p. hetman wielki z podziwieniem zeznał, że jako na nogi swoje powstał tak dawno wojownikiem będąc, tak wielkiej strzelby nie słyszał”

SZTURMY

“Upatrzywszy miejsce sposobne, wielką mocą i pieszo i konnymi z pałaszami dobytymi gęstymi pułkami do onych chorągwi pieszych skoczyli: ubezpieczonych naszych zastali, bo i posłuchów nie mieli, i Życzewski z Słatkowskim rotmistrzowie południowym się, jako wśród Polaków, snem i wczasem zabawiali (...). Turcy wpadłszy w tamte szance Życzewskiego, i samym im łby poucinali i piechoty pod sto zabili. Wzięli wszystkie niemal po chrustach trupy bez głów, które dla ulafy [nagrody] cesarskiej ucinali i przed cesarza nosili, udając piechotę naszą za ludzie przednie pobite”.

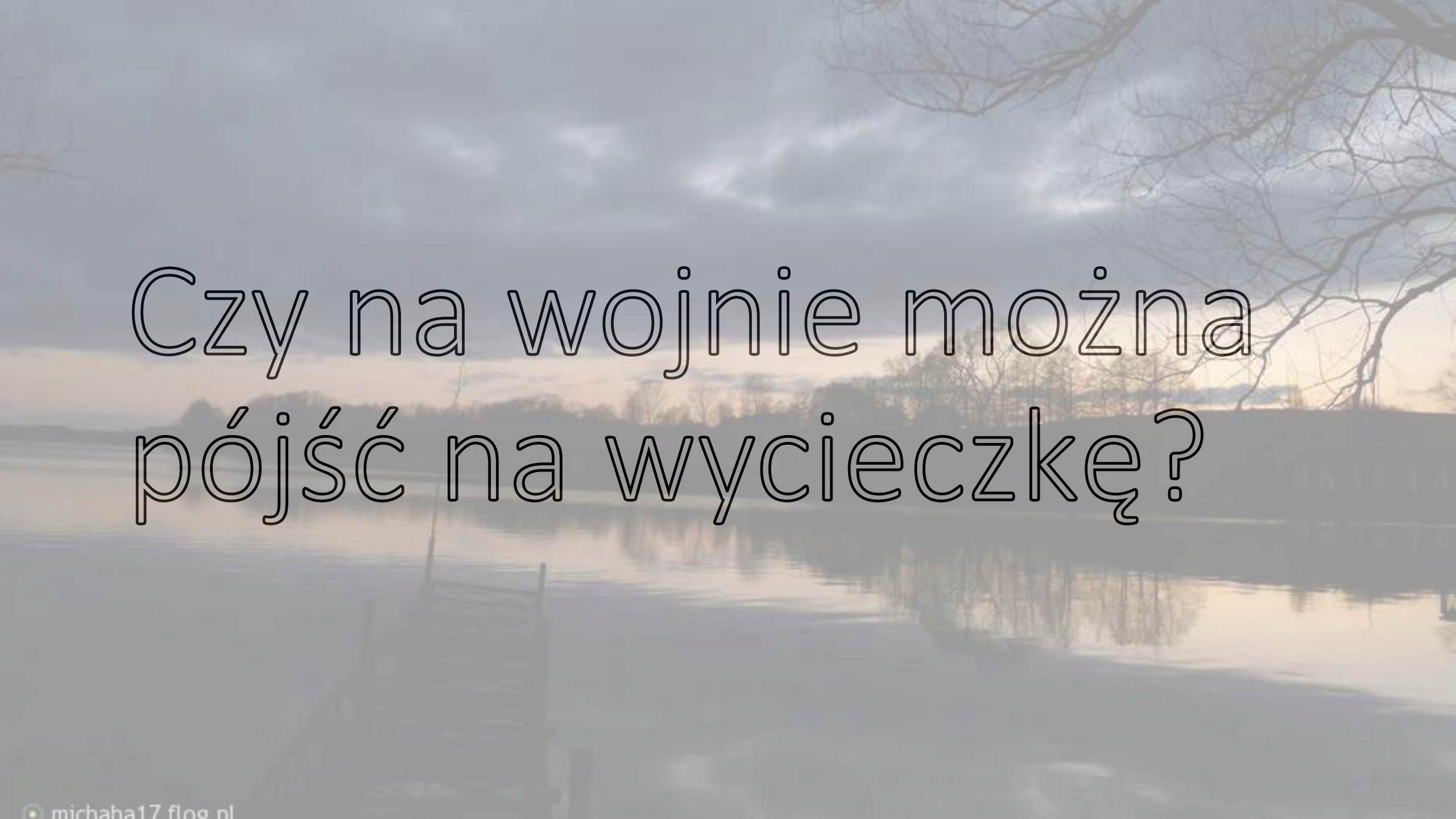

“(...) sam też jmc p. hetman wielki choć na zdrowiu schorzały, ale w sercu i animuszu nader czerstwy, chorągwi swojej skoczył kazał (...), i sam się przywódząc potkał. Skruszyli rażno kopie i uderzyli się o nich: jako o mur tak się im potkać przyszło (...). Skoro kopie skruszyli, okryli i zamieszali się, powstał krzyk wielki i błysk szabel i pałaszów”.

Wacław Potocki „Wojna Chocimska”

*Toż gdy przyjdą do ręcznej ci i owi broni,
Polak rany zadaje, Turczyn tylko dzwoni
Po zbrojach hartowanych i trzeba mu miesca
Pierwej szukać, żeby mógł ukrwawić żelezca;*

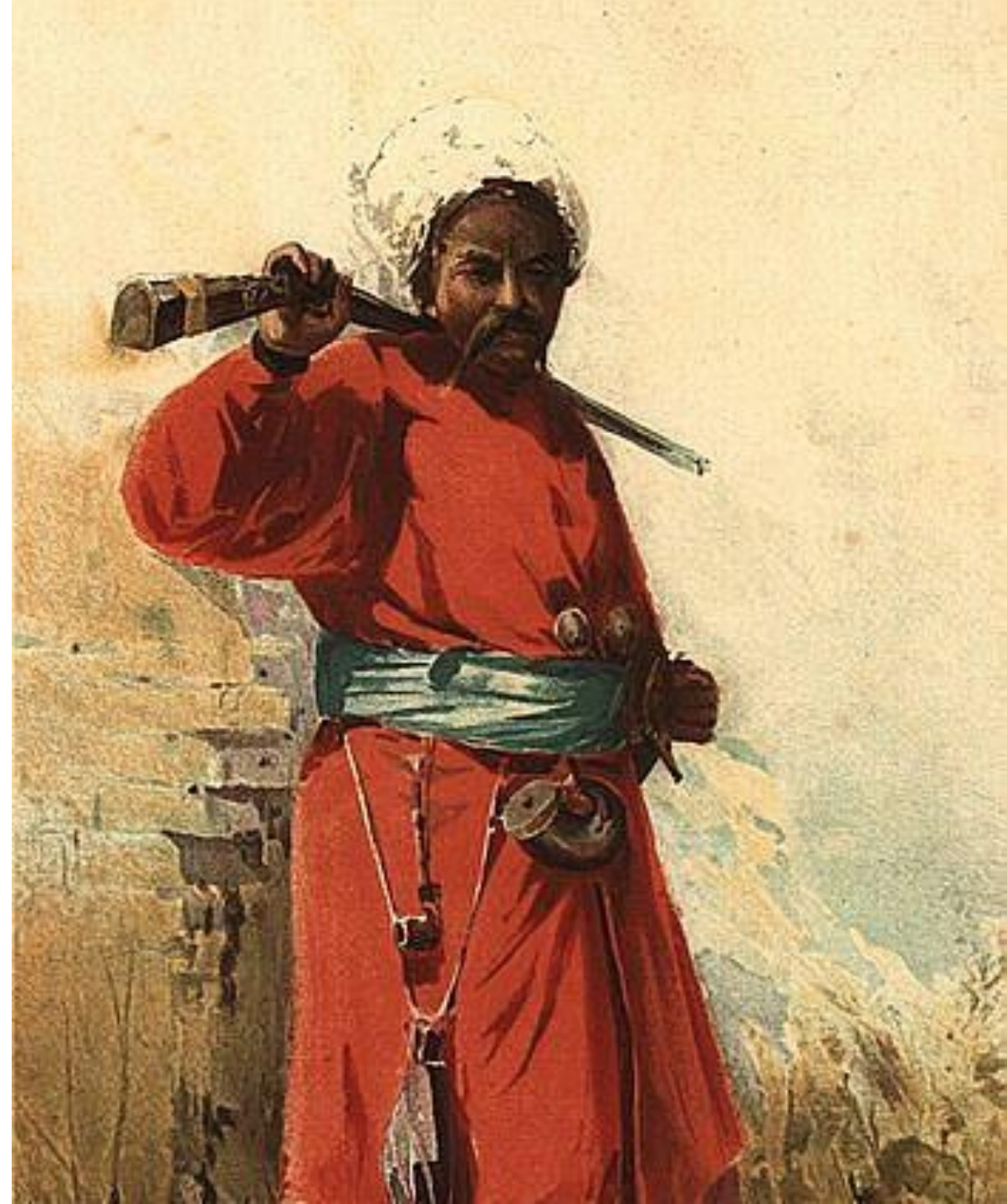
*A nasz gdzie tnie, tam rana; gdzie pchnie, dziura w ciele;
W łeb, w pierś, w brzuch, gdzie się nada, rąbią, kolą śmieie.
Tak okropnem i Turcy i naszy widziadłem,
Między młotem a między zostając kowadłem,
Co na to z dalszych szyków patrzali i z wału,
Już ledwo w drugim dusza rusza się pomału;”*

Czy na wojnie można
pójść na wycieczkę?

NOCNE WYCIECZKI

“Te racye jmci p. hetmana wielkiego na tę nocna imprezę do obozu tureckiego przywiodły: obóz turecki otwarty bez okopu, noc sama która zawsze bywała straszna Turkom do boju, wczas samych którego oni nocy i na wojnie tak jako i w domu zażywać zwykli w namiotach swych tak jako w serajach jakich ze wszystkim się rozgościwszy, dodawał naszym sił i serca do tej rezolucji.”

Czy twierdzę
zbudował Bóg?

Regimentarz Stanisław Lubomirski

3

Trąbić wsiadanego:

Przenieś do 3 z rezerw, walnej bitwy lub dowolnych *działań obrony* i rozmieść je na dowolnie wybranych *polach*.

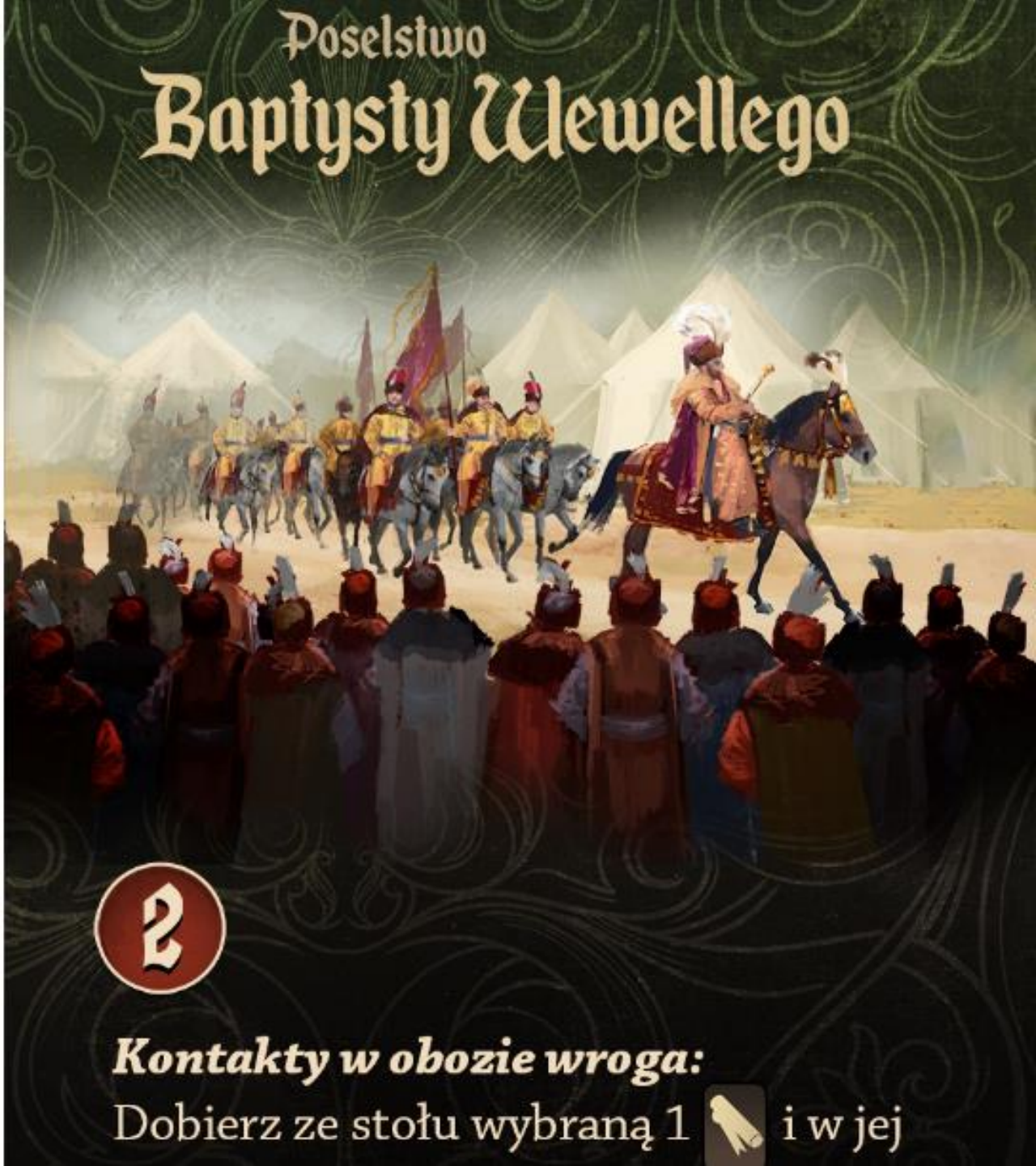
Kontakty obozie wroga:

Dobierz ze stołu wybraną i w jej miejsce wylosuj nową.

Poselstwo Baptysty Wewellego

2

Kontakty w obozie wroga:

Dobierz ze stołu wybraną 1 i w jej

BIBLIOTEČKA UNIWERSYTETÓW
LUDOWYCH I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ 254

WACŁAW POTOCKI

WOJNA CHOĆIMSKA

(W SKRÓCENIU)

ZE WSTĘPEM I OBJAŚNIENIAMI
MARJI DYNOWSKIEJ

NAKLAD

Gundulić,

OSMAN

SPJEVAGNE VITESCKO

GIVA GUNDULICHJA

VLASTELINA DUBROVACKOGA.

*Osmanjegnem djellaa Gundulichjevih. i scivotom Osmanoviem
pritrčeno, sldaf jognima Pjev agnaa narasceno, Nadomjere-
gnima stvarji od Spjevaona u kratko naraceni, i Igo-
varagnem rjecji ikonugodi sumracnih sldedjeno.*

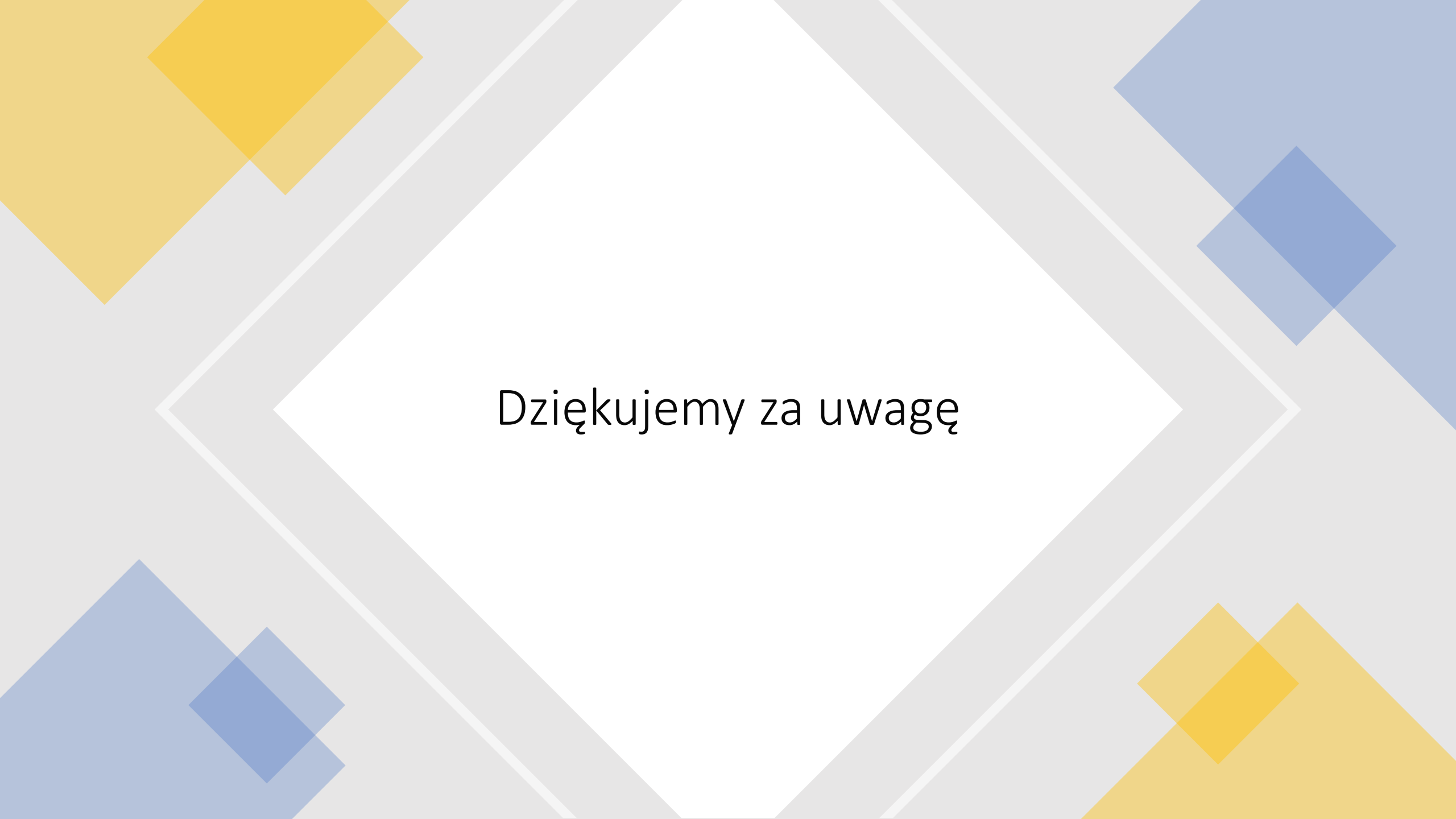
RAĐJELAK PÀRVI.

U DUBROVNIKU,
PO ANTUNU MARTEKINI.

1826.

Zebrał przecie Osman chlubę
olbrzymiego swego państwa,
nie na Lachów jeno zgubę,
na zagładę chrześcijaństwa.

By z Lachami zmierzyć siły,
masy poszły bojowników,
iż już ziemię w krąg zakryły
dookoła szyki szyków.

Dziękujemy za uwagę